

În cadrul dezbaterii „Învață

Părintele Boian : „Trebuie să ne ajutați

La finele săptămânii trecute, la Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman”, a avut loc cea de-a treia dezbateră din cadrul campaniei de cunoaștere a românilor de peste Dunăre, intitulată „Învață despre românii din Serbia”. Proiectul se derulează pe parcursul unui an de zile și prevede o serie de cursuri, dezbateri, mese rotunde și seminarii despre istoria, geografia, cultura, tradiția, spiritualitatea și obiceiurile românilor din Valea Timocului. Sunt antrenați oficialități din România și Serbia, reprezentanți ai ministerelor de resort, europarlamentari români, profesori universitari, studenți, istorici și, nu în ultimul rând, jur-

naliști, organizatorii fiind *Asociația Studenților Timoceni* în parteneriat cu *Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman”*, *Consiliul Județean Dolj* și cotidianul regional „Cuvântul Libertății”. Tema dezbătută a fost „Obiceiurile și tradițiile românilor din Valea Timocului și Banatul Sârbesc”, asta după ce lunile trecute s-a discutat despre istoria și localizarea românilor în Serbia. Invitații speciali ai dezbaterii de vineri, 26 aprilie, au fost europarlamentarii români, *Elena Băsescu* și *Marian Jean Marinescu*. De asemenea, a fost prezent la dezbateră și deputatul *Eugen Tomac*, președintele Comisiei pentru românii de pretutindeni din ca-

Obiceiurile și tradițiile românilor din Valea Timocului și Banatul Sârbesc au fost principalele teme abordate la cea de-a treia dezbateră din cadrul campaniei de cunoaștere a românilor de peste Dunăre, „Învață despre românii din Serbia”. Prezentă la eveniment, Elena Băsescu a arătat că în calitate de europarlamentar a abordat subiectul în numeroase intervenții în Parlamentul European și a criticat actualul executiv susținând că nu are o strategie pentru românii din afara granițelor. „În primul rând doresc să vă mulțumesc pentru invitația de a lua parte la această dezbateră având în vedere că protejarea minorităților etnice mă preocupă în mod deosebit. În calitate de europarlamentar am susținut în repetate intervenții necesitatea ca românii din statul vecin să fie respectați exact așa cum prevede legislația în materie privind protecția minorităților naționale în Europa. Guvernul USL nu are o strategie clară și măsuri concrete pentru românii care locuiesc și muncesc peste hotare. Și-

amintit de Diaspora doar când a trebuit să ofere funcții de Ministru și în minister celor care au pierdut fotoliile de parlamentari. Așa au înființat funcția de Ministru delegat

preocupe de protecția minorităților naționale, este și datoria noastră, a europarlamentarilor, a celor care reprezentăm România la Bruxelles”, a mai spus europarlamentarul PDL.

at și în Serbia. La noi minoritățile sunt recunoscute de statul român, susținute financiar și chiar reprezentate de drept în Camera Deputaților. Cetățenii români de origine sârbă au

aceste exemple tocmai pentru că au legătură directă cu tema propusă de dumneavoastră, deoarece statul român a creat toate condițiile pentru ca minoritatea sârbă să își poată păstra identitatea lingvistică și culturală, tradițiile și obiceiurile. Dreptul la școală în limba română, accesul la presă în limba română, precum și dreptul la serviciul religios în limba română sunt solicitări firești care trebuie garantate și nicidecum îngrădite.”, a mai consemnat deputatul european.

„Un rol important în protejarea minorității române din Serbia îl au și europarlamentarii români”

Europarlamentarul PPE a susținut în fața studenților timoceni că dacă nu există școală cu predare în limba română este greu ca românii din Valea Timocului să își mai poată păstra identitatea culturală. „Dacă nu există școală cu predare în limba română este greu ca românii din Valea Timocului să își mai poată păstra identitatea culturală. Tehnologia modernă își pune puternic

pentru Diaspora. Dar, pe de altă parte nu este numai datoria autorităților să se

„Modelul pentru susținerea minorităților din România poate fi implementat și în Serbia”

Elena Băsescu a subliniat și faptul că modelul pentru susținerea minorităților din România poate fi implementat și în Serbia și că românii din Valea Timocului ar trebui să se bucure de aceleași drepturi și libertăți ca și etnicii români din Serbia. „Românii din Valea Timocului trebuie să se bucure de aceleași drepturi și libertăți ca și etnicii sârbi din România. Cred că modelul pentru susținerea minorităților din România poate fi implemen-

un reprezentant în Parlamentul României, Președintele Uniunii Sârbilor, au și un reprezentant în Consiliul de Administrație al Televiziunii Române. Am dat

Elena Băsescu, europarlamentar:

„Minoritatea română din Valea Timocului nu își poate păstra identitatea lingvistică, cultura, tradițiile, obiceiurile dacă nu poate studia în limba română. Mai ales că acolo există tendința de a se crea o identitate lingvistică artificială, așa numita limba vlahă. Deși în protocolul privind minoritățile semnat anul trecut de România și Serbia, erau prevăzute măsuri prin care minoritatea română din Valea Timocului să aibă acces la cursuri predate în limba maternă, abia la începutul acestei luni a fost demarat un proiect pilot, care se implementează în doar 3 localități fără a fi generalizat la toate zonele locuite de români”

Marian Jean Marinescu,

europarlamentar, vicepreședintele PPE:

„Am avut ocazia să merg în Valea Timocului de mai multe ori. Am constatat că obiceiurile de acolo sunt reale și autentice, inclusiv casele și costumele naționale sunt românești. Poate cel mai tare m-a impresionat faptul că oamenii vorbesc românește, în condițiile în care nu au avut școală în limba română. Am fost și în Voievodina și toată lumea vorbește și acolo românește. Este o minune că în Timoc s-a păstrat limba, și-au păstrat tradițiile și îi admir foarte mult pentru acest lucru...”

despre românii din Serbia”:

să putem arăta ce se întâmplă aici”

drul Camerei Deputaților, cel mai activ parlamentar din Diaspora. Eugen Tomac a fost ministru secretar de stat al Departamentului Românilor de Pretutindeni și este cunoscut ca parlamentarul care îi unește pe toți românii din comunitățile istorice și nu numai. Au avut intervenții interesante, fiind extrem de pragmatici, abordând probleme punctuale pe marginea evenimentelor recente din Valea Timocului, Gheorghe Obrogea, consilier superior în cadrul Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Dolj; prof. Constantin Barbu; Romeo Crâșmaru, președintele Asociației Forum pentru Cultură și Identitate de la

Dr.Tr Severin și nu în ultimul rând, cei mai activi lideri ai comunității românilor din Valea Timocului. Au pus punctul pe „I” Zaviija Jurj, președintele Asociației Ariadnae Fillum de la Bor; Tihan Matasarevici, președintele Asociației pentru Tradiția și Cultura Rumânilor „Dunărea” din Kladovo și Bojan Jankovic, consilierul Mișcării Democratice a Românilor din Serbia. Cea mai emoționantă intervenție a aparținut părintelui martir Boian Alexandrovici care a venit special de la Negotin pentru această dezbatere și cu lacrimi în ochi a cerut pentru a nu știu câta oară ca țară mamă să nu-i părăsească acum pe românii din Valea Timocului.

Deputatul **Eugen Tomac**, președintele Comisiei pentru românii de pretutindeni din cadrul Camerei Deputaților:

„Despre românii din Valea Timocului mă bucur că se discută din ce în ce mai mult. Am reușit să facem progrese remarcabile. Primul șef de stat al României care a efectuat o vizită privată, în august 2009, în Valea Timocului a fost președintele Traian Băsescu și ulterior, președintele a efectuat și o vizită de stat, în noiembrie 2011, la Belgrad. O zi întreagă a fost dedicată vizitei în Valea Timocului și acest lucru a fost extrem de important pentru că încărcătura politică și diplomatică a acestei vizite a produs efecte importante în relația cu Serbia. Trebuie să privim lucrurile cât se poate de pragmatic în acest demers pentru că am pornit de jos, prin aceste vizite de documentare la început, după care am trecut la măsurile pe care le-am luat în ceea ce privește respectarea drepturilor românilor din Timoc...”

amprenta asupra tinerei generații, ea neavând acces la mijloacele necesare pentru a-și cunoaște trecutul. Biserica ortodoxă română nu este recunoscută ca Biserică tradițională în Serbia, jurisdicția ei este limitată la Banatul Sârbesc. Astfel etnicii români nu au acces la slujbă religioasă în limba maternă. Un rol important în protejarea minorității române din Serbia îl au și europarlamentarii români”, a precizat Elena Băsescu.

„Aderarea Serbiei la UE se poate face doar cu respectarea unor criterii”

Deputatul european a venit în sprijinul afirmației sale și cu un exemplu concret, legat de raportul pe 2012 privind progresele realizate de sttaul vecin. „Vă dau cel mai recent exemplu de săptămâna trecută când a fost votată în ședință plenară rezoluția referitoare la raportul pe 2012 privind progresele

realizate de Serbia. Deși raportul inițial al CE era mai degrabă unul pozitiv, laudând Serbia pentru progresele înregistrate, PE a adoptat o atitudine mai critică și realistă în raport cu Serbia. În rezoluția adoptată de PE există referiri concrete la nevoia de a pune în aplicare Protocolul privind minoritățile naționale, semnat de România și Serbia la 1 martie 2012. Aceste referiri s-au făcut tocmai pentru că s-a constatat că nu există progrese suficiente de la semnarea protocolului. Aderarea Serbiei la UE se poate face doar cu respectarea unor criterii, iar criteriile de la Copenhaga, mai ales cele referitoare la minorități, sunt esențiale pentru deschiderea negocierilor. Vă felicit pentru această inițiativă, este important să discutăm și sa cunoaștem cât mai bine realitățile din comunitate și asta se poate face cu prilejul unor astfel de evenimente”, a subliniat Elena Băsescu.

„Sârbii încearcă să despartă comunitățile română și vlahă, cu toate că sunt toți români”

Europarlamentarul **Marian Jean Marinescu** a spus că a avut ocazia să meargă în Valea Timocului și a rămas plăcut surprins de faptul că în regiune s-au păstrat tradițiile românești și limba română. În context, referindu-se la situația românilor din Serbia, el a pledat pentru eforturi comune pentru înființarea de instituții de învățământ cu predare în limba română dar și o biserică ortodoxă. „Din păcate situația de acolo nu este bună, pentru că sârbii încearcă să despartă comunitățile română și vlahă, cu toate că sunt toți români. Trebuie insistat să existe și în aceste locuri școală în limba română și biserică ortodoxă în care să se vorbească românește. Acestea sunt condiții de bază pentru păstrarea identității comunității române din Serbia. De altfel, Serbia trebuie să înțeleagă că trebuie să acorde respectul cuvenit minorităților naționale dacă își dorește să intre în Uniunea Europeană”, a adăugat europarlamentarul PDL. Marian Jean Marinescu a apreciat și efortul pe care-l fac studenții timoceni în frunte cu președintele Asociației Studenților Timoceni din Craiova, **Aleksander Najdanovic** pentru românii din Timoc.

„Statul român trebuie să își mențină o poziție constantă în ceea ce-i privește pe românii timoceni”

Deputatul **Eugen Tomac**, președintele Comisiei

pentru românii de pretutindeni din cadrul Camerei Deputaților a spus la Craiova că mult timp românii di comunitățile noastre istorice au fost uitați și că acest lucru nu trebuie să se mai întâmple. „Din nefericire a existat până acum câțiva ani un dezinteres profund vizavi de românii din comunitățile istorice. Întotdeauna lumea s-a referit la Diaspora tradițională gândindu-se în mod special la românii care locuiesc în SUA sau în Uniunea Europeană și comunitățile noastre autohtone au fost marginalizate. Eu mă bucur că astăzi vorbim despre românii din Valea Timocului. Mai există comunități românești și în Peninsula Balcanică. Am vizitat recent comuni-

tățile de români din Macedonia și Albania și nu este pentru prima dată când o fac și vă asigur că problematica românilor din Peninsula Balcanică va deveni din ce în ce mai importantă pentru statul român mai ale în contextul noilor transformări dar și a deschiderii pe care o manifestă Bruxelles în relația cu Macedonia, Albania dar și cu alte state, inclusiv Grecia, care este deja stat membru al UE. Va trebui la un moment dat să discutăm cât se poate de deschis și despre aceea care vorbesc dialectele limbii române din Peninsula Balnică și sunt foarte mulți. Nu vă imaginați ce înseamnă să mergi aproape 1000 de kilometri și peste tot unde te oprești se vorbește limba română...”

Părintele **Boian Alexandrovici**, protopop al Protopopiatului Bisericii Ortodoxe Romane “Dacia Ripensis”:

“Eu cred că nu există popor în zona asta și în întreaga Europă, la care i s-au făcut mai multe nedreptăți decât poporul român. Acum îi este la cineva frică pentru ca suntem mulți. Dar pentru ce le e frică? Noi suntem popor pașnic. Eu sunt primul care, ca și cineva care conduce Biserica Ortodoxă Română în Serbia de Est, în Valea Timocului, eu aș fi primul împotriva lui cineva dacă ar vrea ceva cu forța, cu ceva ce nu este conform legii lui Dumnezeu. Dar, va spun, acum poate de mai multe ori dau vreo declarație mai dură, dar gândiți-vă, dacă sunteți o oaie, ori trei oi înconjurate cu 300 de lupi. Noi nu putem să tăcem la asta ce ni se face acum. Ei spun „nu sunt români, că sunt vlahi”. Lasați-ne voi pe noi, aia care zic ca sunt vlahi, nu sunt români, e treaba lor. Să nu învețe româna...”

